

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 6.3.2007
COM(2007) 83 definitief

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT
EN DE RAAD**

**inzake de uitvoering van de afwijkingen van de huisvestingseisen voor biologisch
gehouden dieren in gebouwen van vóór 24 augustus 1999 en vóór 24 augustus 2000**

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake de uitvoering van de afwijkingen van de huisvestingseisen voor biologisch gehouden dieren in gebouwen van vóór 24 augustus 1999 en vóór 24 augustus 2000

INLEIDING

Overeenkomstig Verordening (EEG) nr. 2092/91 van de Raad inzake de biologische productiemethode en aanduidingen dienaangaande op landbouwproducten en levensmiddelen moet de Commissie vóór 31 december 2006 een verslag¹ opstellen over de uitvoering van verschillende afwijkingen voor biologisch gehouden dieren, namelijk:

- het aanbinden van runderen in gebouwen van vóór 24 augustus 2000;
- afwijkende huisvestingseisen voor vee in gebouwen van vóór 24 augustus 1999, namelijk inzake toegang tot zwemwater voor waterpluimvee, inzake huisvestingsomstandigheden voor pluimvee, inzake de omvang van pluimveebestanden en de toegang tot een uitloop in de open lucht voor pluimvee, inzake weidegronden voor zoogdieren en inzake de omvang van de binnen- en buitenruimte van de huisvesting.

Deze afwijkingen verstrijken volgens plan op 31 december 2010. Er is geen wettelijke eis voor een herziening vóór die datum.

Om gegevens te verkrijgen voor de voorbereiding voor dit verslag, is alle lidstaten en verscheidene Europese niet-lidstaten² gevraagd twee vragenlijsten in te vullen. Twintig lidstaten en Bulgarije, Noorwegen en Zwitserland hebben op één of op beide vragenlijsten gereageerd.

SAMENVATTING

Een behoorlijk aantal lidstaten vinden de afschaffing, op 31 december 2010, van de afwijking volgens welke runderen mogen worden aangebonden, problematisch en vragen om een verlenging met ten minste 5 jaar. De argumenten die zijn aangevoerd hadden voornamelijk te maken met het klimaat (gebieden met lange perioden van stalling in de winter), en met geografische, structurele en economische omstandigheden.

Ondanks het huidige wijdverbreide gebruik ervan willen maar weinig lidstaten verlenging van de afwijkingen inzake toegang tot zwemwater voor waterpluimvee, inzake huisvestingsomstandigheden voor pluimvee, inzake de omvang van pluimveebestanden en inzake de toegang tot een uitloop in de open lucht voor pluimvee. Verschillende lidstaten eisen een verlenging van de afwijkingen inzake de toegang tot een uitloop in de open lucht, inzake weidegronden voor zoogdieren en inzake de omvang van de binnen- en buitenruimte.

¹ Bijlage I, deel B, punt 6.1.7 en punt 8.5.3 van Verordening (EEG) nr. 2092/91, zoals gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1804/1999 van 19 juli 1999.

² Niet-lidstaten die Verordening (EG) nr. 2092/91 toepassen als onderdeel van de verdragen die zij hebben met de Gemeenschap.

Vragenlijst inzake de uitvoering van de afwijking inzake het aanbinden van runderen in gebouwen die reeds vóór 24 augustus 2000 bestonden (bijlage I, deel B, punt 6.1.5)³

Landen die geen gebruik maken van de afwijking: IE, EL, CY, LT, PT;

Landen die op dit moment gebruik maken van de afwijking: BE, CZ, DK, DE, EE, FR, IT, LV, LU, HU, NL, AT, SI, FI, SE;

Landen die verlenging wensen: BE, DE, EE, FR, IT, LU, HU, NL, AT, PL, SI, SE, BG.

Overzicht van het huidige gebruik van de afwijking (bijlage I, deel B, punt 6.1.5) in de verschillende landen

Land	BE	CZ	DK	DE	EE	FR	IT	LV	LU
absoluut aantal / percentage van alle rundveehouderijen	93/ 29,4%	62/ 10%	21/ 4%	2318/21%*	267/ 58%	287/8% (60% in berggebieden)	239/ 4,3%	1766/ GA	10/ 25%
gemiddelde omvang van biologische rundveehouderijen/GVE	37,5	80	50	31 (gewogen gemiddelde)	10,4	65 melkkoeien / 56 rundvlees	18,62	7,3	55
percentage bedrijven dat in 2010 naar verwachting aan de eisen voldoet	GA ⁴	alle	alle	GA	GA	GA	GA	GA	95
gevraagd aantal jaren verlenging na 2010	5	0	0	≥ 5	5	onbeperkt, ook voor nieuwe stallen	onbeperkt in berggebieden	GG	15**

Land	HU	NL	AT	PL	SI	FI	SE	BG	NO	CH
absoluut aantal / percentage van alle rundveehouderijen	8/ 12%	104/ 22%	9589/ 65%	749/ 22%	744/ 67,5%	33/ 12,7%	251/ 60,6%***	1/ 16,7%	300/ 50%****	GG ⁵
gemiddelde omvang van biologische rundveehouderijen / GVE	GA	31	22,7 runde- ren	5 melk- koeien	5	34,5	50,5 melk- koeien / 25 rundvlees	50 runde- ren	13	16 melk- koeien
percentage bedrijven dat in 2010 naar verwachting aan de eisen voldoet	GA	GA	GA	GA	GA	alle	GA	GA	GA	GA
gevraagd aantal jaren verlenging na 2010	5	5 = tendens	GA	onbe- perkt	5	0	onbeperkt voor bepaalde gebieden	10	GA	onbeperkt onder bepaalde voorwaarden

* Grote regionale variatie, tot wel 50% in sommige deelstaten.

** Alleen voor oude stallen die in de dorpen liggen.

*** Gegevens van 2004.

**** Gegevens van 2005.

³ De volgende lidstaten hebben geen informatie betreffende bijlage I, deel B, punt 6.5.1 verstrekt: ES, MT, UK en RO.

⁴ GA: geen antwoord.

⁵ GG: geen gegevens.

Waargenomen nadelige gevolgen van houderijsystemen met aanbinden van vee:

- gezondheidsproblemen met hoeven en poten (gebrek aan lichaamsbeweging): DK, EE, SI;
- problemen bij het kalveren: SI;
- vee dat te wild wordt nadat het wordt losgemaakt: SE.

Positieve effecten van houderijsystemen met aanbinden van vee:

- geen onthoorning: DE;
- minder stress voor dieren die lager in de hiërarchie staan (geen competitie bij het krijgen van voeder, rustplaatsen, enz.): DE, CH;
- intensievere observatie, waardoor preventieve maatregelen kunnen worden genomen: DE, CH, FR;
- minder problemen met de hoeven: NO.

Gebruikte argumenten voor het verzoek om verlenging

- a) geografische beperkingen
 - berggebieden: DE, AT, FR,
 - gebrek aan stro in de bergen: FR;
- b) structurele beperkingen
 - gebrek aan extra land en/of plaats binnen dorpen: LU, SI, SE,
 - landschapsbescherming: DE, SE,
 - meer tijd voor nieuwe lidstaten om zich verder te ontwikkelen: HU, BG;
- c) economische beperkingen
 - aflossingsperiode voor investeringen in stallen: BE, LU,
 - plattelandsontwikkelingsprogramma's 2007–2013 (landbouwers moeten zich voor minimaal 5 jaar verbinden; wanneer geen afwijkingen worden toegestaan, zouden zij eerder geneigd zijn te stoppen met de biologische landbouw): EE, SI,
 - slecht ontwikkelde markten leiden ertoe dat er geringe mogelijkheden zijn om biologisch vlees met winst te verkopen en die winst in stallen te investeren: SI,
 - kleine boerderijen zijn niet winstgevend genoeg om nieuwe stallen te bouwen / te investeren: IT, NL, SE, FR, PL.

Andere opmerkingen

FR wil ongelimiteerde verlenging van het recht vee aan te binden gedurende maximaal 6 maanden per jaar, ook in nieuwe gebouwen, onder bepaalde voorwaarden ten aanzien van de toegang tot ruimte voor lichaamsbeweging.

PT is gekant tegen verdere afwijkingen.

Vragenlijst inzake de uitvoering van de afwijking inzake het aanbinden van runderen in gebouwen die reeds vóór 24 augustus 1999 bestonden

Zoogdieren / beperkte toegang tot uitlopen in de open lucht en voor herbivoren tot weidegrond (bijlage I, deel B, punt 8.3.1)⁶

Landen die geen gebruik maken van de afwijking: CZ, EL, IE, CY, LV, LT, SE, BE, FR, PL, PT, BG, NO;

Landen die op dit moment gebruik maken van de afwijking: DK, LU, HU, NL, AT, SI, EE, IT;

Landen die verlenging wensen: LU, HU, SI, FI, AT⁷, PL, IT.

Overzicht van het huidige gebruik van de afwijking (bijlage I, deel B, punt 8.3.1) in de verschillende landen

Land	DK	EE	IT	LU	HU	NL	AT	PL	SI	FI
absoluut aantal / percentage bedrijven	GG	267/ 58%	40/ 0,7%	9/ 19%	5/ 3%	43/ 7%	5893/ ~35%	190/ 6%	697/ 43,5%	67/ 17%
aantal / percentage van deze bedrijven dat in 2010 naar verwachting aan de eisen voldoet	alle	50%	9	5-6	2		GG	GG	50%	alle
gevraagd aantal jaren verlenging	0	5	GA*	15**	5	0	GG	≥ 10	5	0

* bedrijven in berggebieden zullen niet aan de eisen kunnen voldoen,

** alleen voor oude stallen die in de dorpen liggen.

Genoemde nadelige effecten: geen.

Gebruikte argumenten voor het verzoek om verlenging

- a) geografische beperkingen
 - berggebieden: IT, AT;
 - gebrek aan extra land: LU en PL (bedrijven in dorpen).
- b) structurele beperkingen
 - het soort bedrijven: SI (alleen kleine), EE;
 - meer tijd voor nieuwe lidstaten, aangezien juist landbouwbedrijven met oude stallen omschakelen: HU.

Andere opmerkingen

NL: landbouwers wachten met investeringsbeslissingen totdat er meer duidelijkheid is over de marktsituatie in 2010.

IT: alleen runderen.

⁶ De volgende landen hebben geen informatie betreffende bijlage I, deel B, punt 8.5.1 verstrekt: ES, MT, UK, CH en RO.

⁷ De antwoorden van AT geven geen expliciet uitsluitsel over huidig gebruik en noodzaak van verlenging, dus is een poging gedaan hun standpunt te interpreteren.

Waterpluimvee / toegang tot zwemwater (bijlage I, deel B, punt 8.4.2)

Landen die geen gebruik maken van de afwijking: BE, CZ, DK, EL, EE, IE, IT, CY, LT, LU, LV, HU, NL, PT, SE, SI, FI, BG, NO;

Landen die op dit moment gebruik maken van de afwijking: AT, FR, PL;

Landen die verlenging wensen: AT⁷, PL.

**Overzicht van het huidige gebruik van de afwijking (bijlage I, deel B, punt 8.4.2)
in de verschillende landen**

Land	FR	PL	AT
absoluut aantal / percentage bedrijven	100/GG	GG/80%	49/GG
percentage bedrijven dat eind 2010 naar verwachting aan de eisen voldoet	GG	GG	GG
gevraagd aantal jaren verlenging	GA	onbepaalde periode	GG

Genoemde nadelige effecten: FR – gezondheidsproblemen: volgens nationaal veterinair advies garandeert alleen de toegang tot stromend (dus niet stilstaand) water dat vogels geen ziekten oplopen.

Gebruikte argumenten voor het verzoek om verlenging: AT – gebrek aan praktische oplossingen.

Pluimvee / huisvestingseisen, omvang bestanden en eenheden (bijlage I, deel B, punt 8.4.3)

Landen die geen gebruik maken van de afwijking: BE, CZ, EE, EL, IE, CY, LT, LU, LV, HU, PL, PT, NO;

Landen die op dit moment gebruik maken van de afwijking:

- wat betreft huisvestingseisen: NL, AT, SI, FI, FR, IT, BG,
- wat betreft omvang bestand en eenheid: AT, SE, FI, FR, DK, BG;

Landen die verlenging wensen: AT⁷.

**Overzicht van het huidige gebruik van de afwijking (bijlage I, deel B, punt 8.4.3)
in de verschillende landen**

Land	DK	FR	IT	NL	AT	SI	FI	SE	BG
huisvestingseisen: absoluut aantal / percentage bedrijven	0	140/ 21,5%	1/ 0,6%	5/ 3%	660/ ~7,5%	281/ 62,8%	17/ 33%	0	2/ 18%
omvang bestand: absoluut aantal / percentage bedrijven	GA	163/ 25%	0		GG		2/ 4%	21/ 18,9%*	2**
omvang eenheid: absoluut aantal / percentage bedrijven	0	0	0	0	1	0			
percentage van deze bedrijven dat eind 2010 naar verwachting aan de eisen voldoet	GA	alle	alle	alle	alle	GG	GA	theoretisch 100%	GG
gevraagd aantal jaren verlenging	GA	0	0	0	GG	GG	GA	(0) zie opmerking	

* 21 bedrijven met meer dan 3 000 leghennen in één gebouw, dat betekent 55% van de biologisch gehouden leghennen in SE.

** uitsluitend kuikens en leghennen. Verwijst naar 2 bedrijven die nog aan het omschakelen zijn; nog geen informatie over hun situatie.

Genoemde nadelige effecten: geen.

Gebruikte argumenten voor het verzoek om verlenging: geen.

Andere opmerkingen

NL, FI: alleen gebruikt voor het aantal openingen om naar binnen en naar buiten te gaan.

SE: alleen voor leghennen. Vraagt niet om verlenging, maar om afschaffing beperking aantal vogels in een gebouw.

DK alleen voor leghennen.

Pluimvee / toegang tot uitlopen in de open lucht (bijlage I, deel B, punt 8.4.5)

Landen die geen gebruik maken van de afwijking: FR, IT, EE, NL, IE, LU, SE, SI, LV, HU, FI, BE, EL, CY, CZ, DK, LT, PL, PT, NO;

Landen die op dit moment gebruik maken van de afwijking: HU, BG;

Landen die verlenging wensen: AT⁷.

**Overzicht van het huidige gebruik van de afwijking (bijlage I, deel B, punt 8.4.5)
in de verschillende landen**

Land	AT	BG
absoluut aantal / percentage bedrijven dat van de afwijking gebruikmaakt	125 / 1,4%	2 / 18%
percentage bedrijven dat in 2010 naar verwachting aan de eisen voldoet	GG	0
gevraagd aantal jaren verlenging	GA	GA

Genoemde nadelige effecten: geen.

Gebruikte argumenten voor het verzoek om verlenging: geen.

Andere opmerkingen

NO: voedsel en water buiten niet toegestaan (naar aanleiding van de beperkingen in verband met de vogelgriep).

BG verwijst naar 2 bedrijven die nog aan het omschakelen zijn; nog geen informatie over hun situatie.

Zoogdieren / beperkte ruimte binnen en buiten (bijlage VIII, punt 1)

Landen die geen gebruik maken van de afwijking: IE, LU, EL, LT, BE, CY, PL, PT;

Landen die op dit moment gebruik maken van de afwijking: FR, IT, EE, NL, AT, SE, SI, LV, HU, FI, CZ, DK, BG, NO;

Landen die verlenging wensen: EE, LV, HU, AT⁷, FR, IT, NO.

**Overzicht van het huidige gebruik van de afwijking (bijlage VIII, punt 1)
in de verschillende landen**

Land	CZ	DK	EE	FR	IT	LV	HU	NL	AT	SI	FI	SE	BG	NO
absoluut aantal / percentage rundveehouderijen	62/ 10%	GG	24/ 5%	176/ 4,9%	187/ 3,4%	185/ 11%	zie hier- onder	6/ 1%	129/ 0,9%	337/ 29,8%	77/ 25%	GG	1/ 16,7%	GG
absoluut aantal / percentage schapenhouderijen					101/ 4,5%		zie hier- onder	0	17/ 0,6%	104/ 5%	12/ 17%	GG		GG
absoluut aantal / percentage geitenhouderijen					70/ 14%	4/ 5%	zie hier- onder	2/ 3%		8/ 7%	1/ 14%	GG		GG
absoluut aantal / percentage varkenshouderijen				3 (vrije uitloop)/ 1,3%	3/ 1%		zie hier- onder	18/ 20%	185/ 3,5%	114/ 24,7%	2/ 12%	GG	2/ 25%	GG
absoluut aantal / percentage paardenhouderijen					5/ 1,2%		zie hier- onder		4/ GG	19/ 12,1%		GG		GG
percentage bedrijven dat in 2010 naar verwachting aan de eisen voldoet	alle	alle	50%	runderen: GG varkens: alle	runderen: 59% overige: 70%	50%	≤50%	bijna alle	GG	runderen: 50% varkens: 5% overige: de meeste	alle	alle	runderen: 1 varkens: 0	GG
gevraagd aantal jaren verlenging	0	0	5	onbe- perkt	onbeperkt in berggebieden	3	≥5	0	GA	5	0	0	GG	7 voor runderen 5 voor schapen

Genoemde nadelige effecten: geen.

Gebruikte argumenten voor het verzoek om verlenging

- a) geografische beperkingen
 - berggebieden: IT;
- b) structurele beperkingen
 - meer tijd voor nieuwe lidstaten, aangezien juist landbouwbedrijven met oude stallen omschakelen: HU;
- c) economische beperkingen
 - plattelandsontwikkelingsprogramma's 2007–2013 (landbouwers moeten zich voor minimaal 5 jaar verbinden; wanneer geen afwijkingen worden toegestaan, zouden zij eerder geneigd zijn te stoppen met de biologische landbouw): EE, LV, SI,
 - kleine boerderijen zijn niet winstgevend genoeg om nieuwe stallen te bouwen / te investeren: IT.

Andere opmerkingen

FR vraagt om het onbeperkt aanbinden van runderen zonder voorafgaande toestemming en met een oppervlakte van 10,5 m² = som van binnen- en buitenruimte.

HU: oude vragenlijst (non-paper) gebruikt, differentiëren niet naar diersoort: 150/12 (8%);

NO: de algemene afwijking voor gebouwen die vóór 24 augustus 1999 zijn gebouwd is alleen van toepassing op de binnenruimte. Er worden aanzienlijke problemen verwacht met schapen- en sommige geitenhouderijen. Wil de afwijkingen voor runderen harmoniseren met hun nationale verbod met ingang van 2024 en met de daaraan voorafgaande landbouwsteun.

BG verwijst naar 2 bedrijven die nog aan het omschakelen zijn; nog geen informatie over hun situatie.

Pluimvee / beperkte ruimte binnen en buiten (bijlage VIII, punt 2)

Landen die geen gebruik maken van de afwijking: IT, EE, IE, LU, SI, EL, CY, LT, CZ, DK, BE, PL, PT;

Landen die op dit moment gebruik maken van de afwijking: FR, NL, AT, SE, HU, FI, NO, BG;

Landen die verlenging wensen: AT⁷, FI.

Overzicht van het huidige gebruik van de afwijking (bijlage VIII, punt 2) in de verschillende landen

Land	FR	HU	NL	AT	FI	SE	BG	NO
absoluut aantal / percentage kippenhouderijen	41/10%	1/8%	4/50%	185	GA	GG	2/18%	GG
absoluut aantal / percentage leghenhouderijen	149/22,9%	3/16%			16/30%	GG	GA	GG
percentage bedrijven dat in 2010 naar verwachting aan de eisen voldoet	alle	alle	alle	GG	binnen: alle buiten: GG	alle	GA	alle
Gevraagd aantal jaren verlenging	0	0	0	GG	GA	0	GG	0

Genoemde nadelige effecten: FR – enkele gevallen van pikken en kannibalisme bij leghennen.

Gebruikte argumenten voor het verzoek om verlenging: geen.

Andere opmerkingen

NL vindt dat de buitenruimte boven de 1 m² het dierenwelzijn niet ten goede komt, maar wel de kwaliteit van de ruimte (planten voor beschutting); het afgebakende gebied zou verbonden moeten worden met dat van jonge hennen.

FI vindt 4 m² buitenruimte veel te veel.

BG verwijst naar 2 bedrijven die nog aan het omschakelen zijn; nog geen informatie over hun situatie.